№ 50.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem
IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 21. CZERWCA 1802. ROKU W SOBOTĘ

z Petersburga V. S. 10. Czerwca.

Swity Monarszey Generał Major Puzyrewski otrzymał urlaub do pozyskania zdrowia. IMPERATOR JMC oświadczyć raczył Naywyższe ukontentowanie Generałowi infanteryi Xiążęciu Galicinowi za doskonały w Rydze znaleziony porządek; Kommendantowi Tauryiskiego regimentu grenadyerów Generał Majorowi Danzas za szykowność onego; żołnierzom po rublu dać kazano; Etatu Kommissoryatskiego Generał Majorowi Chołodow za porządek utrzymany w Ryskim szpitalu woyskowym. — Dla pogodzenia sporów między Tatarami Krymskiemi o grunta, gd. Kommissya r. 1797. wyznaczona nic nie sprawiła, wyznaczono nową, pod prezydencyą Taynego Konsyliarza i Senatora Łopuchina, w którey zasiadać będą: Ober Prokuror Senatu Łanskoy, Aktualny Stanu Konsyliarz Tumański, Stanu Konsyliarze, Kreiter, Sumarokow, z dwóma Deputatami od Obywateli, Murzów, i Tatarów. — Stanu Konsyliarz Nikolew został Konsyliarzem assygnacyinego banku, Kolleski Konsyliarz Mazowski Dyrektorem. Majorowi Suworow pozwolono przyiąć wychowankę do imienia i familii. Stanu Konsyliarz Karcow będzie Prezydentem kryminalnego sądu w Petersburgu. Za dozor w Ryskim szpitalu Doktor Kerber został Konsyliarzem Kolleskim; Wigant Nadwornym.

z Wiednia 20. Czerwca.

W Presburgu Deputacye Seymowe zatrudniaią się roztrząsaniem ważnieyszych materyi; wkrótce rzecz ukończoną Stanom pokażą. Zdaie się że tam wszystko póydzie według myśli Dworu. — Ogłoszony jest od rządu plan lotteryi nowey, która ten pożytek ma przynieść kraiowa, że moneta podczas woien utworzona prędko z cyrkulacyi wynidzie; składa się z 65. tyś losów, naywiększa wygrana 150 tys złot. ryńsk. — Umarł pełen wieku i zasług cudzoziemiec Graf Murray, lat maiący 84, Aktualny tayny Konsyliarz, Szambelan Kawaler orderu Maryi Teressy, Generał artylleryi, Szef regimentu Belgickiego piechoty; pochodził z familii Szkockiey; służbę zaczął r. 1753. i wiele kampanii odprawił. — Arcy Xiąże Karol w Presburgu zachorował. — Słychać że Stany Węgierskie 5. mili. zł: ryń: do skarbu płacić maią, za pozwolony wywoz wszelkich całego Królestwa produktów gdzieby się podobało; Seym kończy się w tym miesiącu; w Pradze zaczyna się ziazd walny. — W Constantinopolu umarł Sophian Aga faworyt Sułtana przestraszony pożarem wszczętym w bliskości domu swoiego; cały maiątek wzięto na skarb Monarszy, część wyłączywszy dla wdowy.

z Londynu 8. Czerwca.

Przyczyną rozruchu wszczętego na wyspie Dominica, były roskazy przysłane z Europy względem rozwiązania czarnych regimentów. Teraz poznawać zaczynamy, jak niebezpieczna rzecz była broń dawać nieoświeconym niewolnikom. Cóżby się stało z osadami cukrowemi Indyi zachodniey, gdyby wygórował Toussaint? ale cóżkolwiek o powodzeniach jego nasze i Amerykańskie pisma głosiły, iuż upadł nie zwrótnie. W Dominice oprócz ranionych stracilismy zabitych Officyerów 5; z buntowników żadnemu nie przepuszczono; zbiegłych i zchwytanych przed sądem stawił Gubernator dla ukarania przykładnego. — Nie podobał się wielu obywatelom Angielskim gwałtowny postępek Wielkorządcy Margrabiego Wellesley, który Nababa Arcot złożył, Prowincyą Oude zagarnął; może bydź o to skarżony i sądzony; lecz Prowincye zdobyte przy kompanii zostaną. Y to jeszcze zarzucono Margrabiemu, że dwóch braci swoich opatrzył w Indyi urzędami zyskownemi, chociąż w służbie kompanii nie byli. Na usprawiedliwienie zaborów powiada, iż w Seringapatnam stolicy Tippo Saiba, znalazł korrespondencyą zmarłego Króla z Nababem, która dowodzi że ten Anglikom nie sprzyiał, chociaż naylepsze czynił oświadczenia. Cóżkolwiek nastąpi, ta okoliczność, zdaniem wielu sprawić miała, że papiery kompanii spadły na kilka procentów.

Pisma nasze usprawiedliwiaią się z zarzutów sobie uczynionych w Paryżu, o rozsiewanie wieści z prawdą niezgodnych; odpowiedź krótka i jasna: też same pogłoski dawno w samym Paryżu biegaią i po całey Francyi, gdzie policya Prefektom zaleca, żeby obywatelów ostrzegli o fałszu. Z tego źródła czerpamy Anglicy; co jednak nie może bydź dowodem, iż pokóy gwałciemy, toż samo rozumieć trzeba o znaydowaniu się na balach Xiążąt d' Orléans. Słychać że gdy rząd Francuzki skarżył się przed Ministrami naszemi, o to iż używaią orderów domowi Burbońskiemu właściwych, w Londynie, odpowiedziano iż Kardynał d' York z Pretendentów ostatni Stuart toż samo w Rzymie czyni, co jednak Anglicy cierpliwie znosiemy. — Generał Andreossy wkrótce tu spodziewany Poseł, ma lat 35; był jeden z 4. Inżenierów, którym r. 1798. Dyrektoryat zalecił układać proiekt lądowania do Anglii; pomagali jemu: Forfait, Lacrosse, Musquin.

Umarł tu niedawno Hrabia Lonsdale; miał dochodu rocznego 90. tyś. FS dziedzicem maiątku zostawił brata Lorda Lowther; część jednak wielką, mianowicie gotowizny siostrom darował. Znaleziono w osobney szkatule 10. tyś. FS. które przeznaczył na zakupienie głosów w elekcyi do Parlamentu blisko następuiącey. Chował zawsze 600. naypięknieyszych koni, których nigdy nie używał. — W Irlandyi nie prędko zakwitnie spokoyność. Codzienne rozboie, grabieże, mordy, kradzieże, i wiele innych zbrodni, przytym kłótnie i swary zwyczayne ludziom w opiniach politycznych rozróżnionym, kazałyby lękać się większych rozruchów, gdyby policya mniey czuią była.

Według listów z Bostonu partya Prezydentowi Jefferson sprzyiaiąca, Anti—Federalistów nie pomnaża się bynaymniey. Pokazuie to elekcya Gubernatora Prowincyi Massachusset, gdzie stronnik jego Gerry bywszy Poseł w Paryżu, miał głosów 17. tyś: przeciw 23. tyś.

które Stronga obrały. Amerykanie rozumieć zaczynaią, iż Jefferson dla tego tylko wprowadza nowości, aby zwalił co budowali poprzednicy Washington i Adams; nowey Konstytucyi pisać nie myśli; chce tylko aby jego fakcya górowała w narodzie. W początkach zdawał się pragnąć zgaſzenia domowych niezgod; i dla tego przyiaciele Washingtona, i Adamsa, człowiekowi małą głosów więkſzością wyniesionemu na pierwſzy stopień w RPtey, ſzczerze pomagali. Odstręczył wkrótce Obywatelów nayzacnieyſzych, oddalaiąc od usługi publiczney mężów Oyczyźnie znaiomych; mieysca ich dostały się ludziom, jak mówią, nowym, dla tego tylko że Anti Federalistami byli. Wielu przymusił niechętnych do życia prywatnego. Nieśmiertelney pamięci Washington RPtey założyciel, obrońca prawodawca, chciał i postanowił, aby władza Sędziów kraiowych udzielną była i niepodległą, od wſzelkiego wpływu wolną. Jefferson w obu izbach prawodawczych usiłuie gwałtownym nazbyt sposobem przewrócić ten porządek. Ztąd wychodzą pisma niezliczone, w których jedna strona drugą czerni i oskarża. Ubolewaią nad tém obywatele cnotliwi, wstydząc się, iż Republikanci, co się bydź rozumieli wzorem do naśladowania, staią się przez niezgody zgorſzeniem dla spokoynych narodów.

Od granic Włoskich 4. Czerwca.

Król Jmć Sardyński przybył do Rzymu z Neapolu; ma tam zabawić póki interes indemnizacyi nie będzie skończony. Nazaiutrz był w pałacu Quirinalskim z wizytą u Oyca S. wkrótce Pius 7. wzaiemnie odwiedził Monarchę; chcącemu nogi całować dawno przyiętym zwyczaiem nie pozwolił. Król mieſzka w pałacu Colonna. — W Genui niesie pogłoska, że woyska cudzoziemskie i Francuzkie niedawno z Liworny posłane wylądowały na brzegach Sardyńskich. — W Cefalonii zapaliła się woyna domowa. Obywatele miast Lixuri, Ergostoli broń przeciw sobie podnieśli; przyſzło do bitwy; pierwſzym przywodził Anino, drugim Metaxa. Po kilkakrotném spotkaniu, które żadney stronie zwycięztwa nie dało, Anino zamknąć kazał miasto Ergostoli morzem i lądem do czego mu służyły 4. statki zbroyne; oblężonych głod wkrótce do poddania się przymusił. Wkroczywſzy do murów nie ubłagany zwycięzca Szefa Metaxa rozstrzelać kazał. — Ociec S. Kardynała Caprara ogłosił Arcy Biskupem w Mediolanie; Kardynała Spina Genueńskim. Poseł Francuzki Cacault w dzień ogłoſzenia Konkordatu bal dawał, na którym znaydowało się 24. Kardynałów.

z Madrytu 15. Maia.

Officyer od gwardyi Konsulowskiey przyniosł z Paryża Królowi Jmci w podarunku 8. fuzyi, parę pistoletów koſztowney roboty. Monarcha roskazał założyć trzy rycerskie ſzkoły; sama tylko młodź Szlachetna do nich przyimowana bydź może, która zechce się poświęcić na służbę woyskową; w każdey ſzkole 200. uczniów będzie; wſzyscy zostawać maią pod naczelnictwem Xiążęcia Pokoiu, w Valadolid, Grenada, Alcala de Henarez. W okolicach miasta Lorca 20. mil kraiu wody zalały, 500. domów zniosły, tysiąc osob o śmierć przyprawiły; ſzkoda w bydle utopioném bardzo wielka. Do portu Cadix po zawartym z Anglią pokoiu zawinęło 514. rozmaitych okrętów. Rząd wysłać na morze kazał kilka zbroynych statków, odebrawſzy wiadomość, że Algerskich 13. krażyć zaczeło; już niektóre lądowały między Carthageną i Alicante, z wielkim przestrachem dla mieſzkańców. Gniewa się Dey że od Hiſzpańskiego dworu podarków nie odebrał. Z Buenos Ayres spodziewamy się wkrótce odebrać 28. mill. piastrów.

z Berne 6. Czerwca.

Bardzo mało w mieście naszém obywatelów było przeciwnych nowey konstytucyi; wzdychaią wszyscy do końca rozruchów kray niszczących. W Lucerne 4. tylko dało głos *negative*. Lecz w Cantonach Baden i Leman nie tak się dzieie. Mieszkańce pierwszego gniewaią się że ich granice uszczuplono przez nowy podział Cantonów; drudzy, że ciemne są artykuły znoszące dziesięcinę i podatki uciążliwe. Rada więc mnieysza Prefektom zaleciła obiaśnić wątpliwości, i czas przedłużyć zamierzony do zbierania głosów. Kładniemy kokończenia Konstytucyi naszey.

45. Rada wykonawcza składa się z Landammana i dwóch Stathalterow; ci biorą ku pomocy 5. Sekretarzów Stanu, 46. W radzie Landamman prezyduie. 47. Osoby radę składaiące koleią urząd ten rocznie piastuią. Landamman bywszy zowie się Stachalterem; gdy choruie Stathalter mieysce zastąpi; gdy umrze tenże Landammanem zostanie. 48. Do rady wykonawczey wybieraią się osoby na lat 9. co lat 3. ieden ustąpi, może iednak bydź obrany powtórnie. 49. Do rady należy wykonanie praw i administracya ogulna, przez Agentów i urzędy Cantonowe. 50. Rada zastępuie mieysce Senatu w czasie zawieszonych obrad; proiektów tylko do prawa podać nie może. 51. Rada rządzi woyskiem, i kommendantów naznacza. 52. Ustawy radne podpisuią Sekretarze stanu, każdy w swoim departamencie. 53. Ci odpowiedzą za wszystko, iakoteż za nie wykonanie praw i roskazów zwierzchności. 54. Maią głos w radzie i w Senacie. 55. Rada zawiaduie interesſami zagranicznemi wyznacza posłow. 56. wybiera urzędników i Agentów, którzy pilnować w kraiu powinni wykonania prawa. 57. Landammana pensya na rok 15. tyś. liw. każdego Stathaltera po 6. tyś. *Reszta późniey.*

z Hagi 15. Czerwca.

Zgromadzenie prawodawcze handel z Anglią przywróciło do stopnia iak był przed woyną; wszystkie zakazy rewolucyine od r. 1795. zniesione. Podobnym sposobem stara się dziś Regencya o pozwolenie, ażeby do kościołów lud zwoływany bydź mógł przez dzwony, od tegoż czasu milczące. Miary i wagi równe na kray cały postanowione na wzór Francuzkich, pod karą na tych którzyby innych używać śmieli. D. 21. zgromadzą się obrani nowo rządcy Departamentow RPtey i w Hadze, Middelburgu, Bois le Duc, Utrecht, Arnheim, Zwoll, Leuwarden, Gronindze. Naystarsi wiekiem prezydować powinni; i przysięgi przepisaney prawem słuchać. Wkrótce Regencya ma ogłosić akt, którym Xiąże d'Orange zrzeka się uroczyście wszelkich praw i pretensyi, iakie mieć mógł do RPtey Batawskiey od przodków zlane. Zgromadzenie prawodawcze d. 12. zawiesiło swoie obrady do 15. Pazdziernika, odrzuciwszy na ostatniém posiedzeniu amnestyą, którą dać chciała Regencya bez żadnego wyłączenia obywatelom w rewolucye uwikłanym. Na końcu miesiąca wychodzi pod żagle z Texel eskadra do przygórka dobrey nadziei, i Batawii przeznaczona. W Belgium Officiał Namuru Stevens, chciał ganić konkordat, i rozruchy duchowne wszczynać; aresztowany od Prefekta iako burzyciel powszechney spokoyności. — Słychać że X. Orange otrzyma w Niemczech Fuldę, Corvey, Dortmund, Isny, Weingarten, Buchorn, wiele dzierżaw graniczących z Xięstwem Naſsau, 4. mill. złot. od Batawów, i 150. tyś. pensyi dla syna swoiego na lat 10. Ex Dyrektor Barras chce kupić wspaniałe zamki Teruerem i Marimont w okolicach Bruxelskich.

z Paryża 12. Czerwca.

Dokończenie uwag o sporach Parlamentowych

W takim składzie cóż mogli uczynić nowi Ministrowie? zatrzymać w Indyi osadę nieoszacowaną Ceylan, w Ameryce Trinitadę równie pożyteczną. Nie potrzeba całey mowy Grenvilla zbiiać w szczegułach; rzecz iest przez się iasna, że on winien wszystkiego co swoim zarzuca następcom. Ze Włochy pod władzą Fran-

cużów zostały; z niego przyczyna: że Neapol odzyskał niepodległość sprawił Addington. Że Hanower sekwestrowany przez Króla Jmci Pruskiego, miał był zastąpiony woyskim Francuzkiém, Grenville zgrzeszył; że Król Angielski do Elektoratu powrócił, to dziełem iest nowych Ministrów. Że Portugallia naiechana, lękać się mogła o wymazanie imienia swoiego z rzędu niepodległych Mocarstw; to błąd Grenvilla; że ocalała bez wielkiey straty; winna przypisać rostropności następców iego. Niech ma Brytańnia W: dzielne woyska na morzu; Admirałów doświadczonych, iakim iest S. Vincent, Officyerów walecznych, iakim iest Sidney Smith; Posłów ludzkich, grzecznych, rzetelnych, stałych, iednać umysły umieiętnych, iak Lord S. Helens; Ministrów skarbowych iakim był Pitt; ci wszyscy mężowie przezacni nie utrzymaią Oyczyznę w stopniu iey wielkości i dostatkom przyzwoitym; ieśli u steru rządowego mieć będzie ludzi podobnych do Grenvilla i Windhama.

Po długiém oczekiwaniu, boiaźni, nadziei; upadły na koniec trwożliwe powieści o wyspie S. Domingo; cała iuż osada pod panowanie RPtey powróciła; poddał się uporczywy Toussaint który gdyby w końcu nie zbłądził, zapewne mógł bydź liczony w poczet mężów Oyczyźnie zasłużonych. Prefekt morski z Brestu telegrafem przesłał krótką o wszystkiém wiadomość. Statek powiada, z S. Domingo tu zawinął po 32. dniowey żegludze. Adjutant Generała en chef Leclerc niesie naypomyślnieysze rapporta. Christophe odstąpił Generała Toussaint przechodząc do Francuzkich obozów. W 4 dni po nim Toussaint i Dessalines poddali się zwycięzcom. Ich magazyny, ammunicye, artyllerye, są w mocy naszey. — Tak więc skończyła się woyna domowa; osady powrócą do stanu szczęśliwego, handel i rolnictwo zakwitnie. Leclerc całą teraz potęgę obrócić może na odebranie z rąk znaiomego Murzyna Pelage wyspy Guadalupy.

Generał Andreossy Posłem wyznaczony do Londynu; Minister Otto do Ameryki ziednoczoney; Generał Vial do Malty. — Institutum narodowe przyieło do grona swoiego uczonych cudzoziemców. Priestley, Niebuhr, Klopstock; ubiegali się z niemi o ten zaszczyt: Pallas Müller, Bentham, Herschel, Canova snycerz, Architekt Calderari. — W mieście Włoskiém Lodi zaiął się straszliwy pożar. Siódmy regiment Francuzkiey dragonii pośpieszył na ratunek, i pracował tak gorliwie, że ogień zgaszono. Wice Prezydent Melzi nadgradzaiąc zasługę rycerzom, znaczną summę ofiarował. Przyieli z wdzięcznością, i natychmiast pieniądze rozdali między obywatelów, którzy stracili naywięcey. — Po kilkanastoletniém oddaleniu z Oyczyzny powrócił do nas Calonne Minister niegdyś skarbowy, któremu niektórzy przypisuią całą rewolucyą; ponieważ on pierwszy obiawił światu niedostatek skarbu; zwołał znacznieyszych, *Notables*, i dał pobudkę do zwołania Stanów — Pierwszy Konsul w Sierpniu do S. Cloud uda się na mieszkanie; dla Konsulów Cambacerés i Lebrun zamki Bellevue i Meudon zaczęto naprawiać. Chociaż wyspa S. Domingo iest podbitą, iednak że Villaret wkrótce do Indyi zachodniey wielką flottę i liczne woysko z Brestu ma prowadzić.

Buonaparte zewsząd odbiera dzięki za pokóy morski i duchowny, z ofiarą ażeby nie tylko sam do życia rządził, ale też, iak chcą niektórzy, mógł po sobie następcę wyznaczać. Niektóre z tych pism krótsze kładniemy. „ Konsulu, powiada Departament Piemontski *Marengo*: świat iuż uciszony; stoiemy na tém boiowisku, gdzie zawołaném zwycięztwem nieprzyiaciela do ugody zniewoliłeś. Obywatele nasi dawno znali żeś niezwyciężony; po traktacie w Amiens podpisanym daią ci imie Oyca swoiego; tyś ich nauczył iak maią bydź wiernemi Francuzami. „ Generale, mówią wodzowie armii w okolicach Lyońskich rozłożoney; zgoiłeś rany zadane Oyczyźnie; przez cię losów szczęśliwszych może się spodziewać. Rycerz, urzędnik RPtey, prawodawca, zwycięztwem i mądremi ustawami słynąć będziesz na całą potomność; imie twoie chwała i ozdoba nasza, cnoty dar naywyższey Opatrzności. Bez ciebie krew przelana, prace nasze padłyby na próżno, na zysk fakcyom; lud Francuzki nie skosztowałby podobno nigdy owoców pokoiu. Tyś obłąkanych zaprowadził do celu którego nie widzieli. Byłeś niedawno towarzyszem, dziś iesteś przyiacielem, Oycem naszym. Obiecywano tysiąckroć żołnierzowi nadgrodę po skończoney woynie; poszły w niepamięć przyrzeczenia; tyś spełnił nad nadzieię, gdy uszczęśliwiasz Oyczyznę; bo czegoż więcey pragnąć ten może, który za iey obronę niosł życie? który żołnierz sercem ci za to nie sprzyia?

Nowo obranych Arcy Biskupów Lecoz w Besançon, Cambacerés w Rouen wspaniale z radością przyięto. Grały działa, Prefektowie, urzędnicy, woyska, lud cały daleko przed miastem spotykały Pasterzów swoich; mianowicie zaś budować się trzeba było z postępku duchowieństwa, które w rewolucyi, niezgodne, rozróżnione, swarliwe, dziś obrazem iest iedności; przykładu niema, żeby który ociągał się wykonać przysięgę prawem nakazaną.

Dokończenie mowy Oyca S.

Odtąd nową światłością Francya iaśnieie przed obliczem narodów. Otwarte Kościoły; imie Stwórcy i Świętych głośno wzywane od ludu i błogosławione; Kapłani ołtarzom przywróceni daią zbawienne nauki; owieczki gromadzą się do pasterzów; Sakramentów administracya wolna; dni pańskie święcone; opłakana duchownych niezgoda iuż znikła, która nayboleśnieyszą była Kościołowi; tak wielkie cuda w dniu iednym sprawuie prawica naywyższego. Cieszmy się bracia; tak nam czynić każe miłość religii; a ponieważ wszelkie dobro pochodzi od Boga, iemu dziękuymy; że w miłosierdziu i litości wszystko naylepiey zdarzył, usunął przeszkody, ułatwił trudności. Wyznać iednak muszę, iż radość moia zupełną nie iest; niewolniśmy od wszelkiey troskliwości. Mamy iednak nadzieię że wszystko ułatwi mądrość wysoka i religia Konsula pierwszego i wszystkich Francuzów, którym taż religia od kilkunastu wieków niezliczone korzyści przynosiła. Postrzegam, że po konkordacie ogłoszono w Paryżu inne artykuły nam niewiadome, o których umiarkowanie i poprawę starać się będziemy (mowa tu iest o wolnościach i przywileiach szczegulnych Kościoła Francuzkiego, których Papieże nigdy wyraźnie uznać nie chcieli; spór trwa od czasów S. Ludwika.)

Udam się z ufnością do Konsula, ażeby poprawił i odmienił. Niepłonna iest nadzieia nasza. Przywracaiąc religią Francuzom, uznaiąc iey świętość i pożytek, niemoże nie chcieć ażeby ustawy nowe zgadzały się zupełnie z karnością prawem Kościelném wprowadzoną i upoważnioną. Precz od nas widoki zysków doczesnych; pragnienie odziedziczenia co nie iest własnością Kościoła; tak czynić powinni Pasterze wszyscy naszą zwierzchność uznaiący. Pamiętaycie co rzekł Nauczyciel: Cesarzowi co Cesarskiego, Bogu co Boskiego. Chcę dać ze mnie przykład, i przyłożę starania, żeby Biskupi i wszyscy dusz pasterze według powołania swoiego, w mowie i życiu, religią poważali, stosuiąc się nie tylko słowem aleteż uczynkiem do iey przepisów. Zaięci iedynie pracą Apostolską, i zbawieniem powierzoney owczarni, niech się nie mieszaią do rzeczy sobie obcych, nie daią złego przykładu, i pozorney złośliwym przyczyny czernienia Stanu duchownego. Prosić i zaklinać ich będę, ażeby ściśle trzymali nauką Apostolską, wrażaiąc narodom posłuszeństwo należne dla zwierzchności świątowych; w czém Chrześcianie za wzór służyli każdemu w pierwszych wiekach Kościoła.

Reszta później.

Dokończenie mowy K. S. Portalis:

Te są żądania obywatelów, których prawa przeznaczyły bydź tłumaczami u rządu potrzeb

n rodu całego i chęci; te rodziców, prawdziwych obyczayności nauczycielów, którzy nayle-piey sądzić umieią, iak wiele moralność i religia ludzi uszczęśliwia. Też same myśli widzę w korrespondencyi Prefektów z Konsulem, *Jeden pisze.* „ Kto gani przywrócenie religii, nic nie zna prócz Paryża; narod cały wzdycha do religii; iest mu koniecznie potrzebna. Nadzieia tego dobra wiele sprawiła w moim Departamencie; iesteśmy dzis daleko niż przed tém spokoynieysi. „ *Wyraża drugi.* „ Dobrzy obywatele, rodzice czekaią otworzenia Kościołów, przekonani że pokóy przywrócony sumnieniu dopełni powszechną szczęśliwość wynikaiącą z woyny zakończoney. „ *Mówi trzeci.* „ Obywatele czyniąc pomyślne wnioski na stronę religii z niektórych Konsula wyrazów przy zagaieniu obrad zgromadzenia prawodawczego, uspokaiać się zaczeli; duchowieństwo w opiniach rozróżnione, tolerancyą i iednością tchnąć zdaie się. „

Podobnych myśli pełno w rapportach Prefektów wszystkich; iasna więc iest wola narodu; tey rząd słuchać obowiązany; bo ktoż z Republikantów zaprzeczy, że chęć większey części ludu staie się prawem dla Konsula? iuż zas część większa Francuzów religią od przodków zlaną zachować chciała. Minął czas zniszczenia; budować trzeba, ustalić porządek w kraiu. Ktokolwiek woiował i podbił narody, iakim przecie sposobem zdobycz ocalił? zwyciężonym oto zostawił Kapłany, religią, ołtarze. Toż samo nam czynić przystoi, bo rewolucya prawdziwém iest zawoiowaniem i podbiciem. Posłowie nasi u narodów postronnych donoszą, że pokóy w religii, ugruntował spokoyność polityczną, wydarł puinały zboieckie z rąk intrygantów i fanatyków; przywrócenie religii nawró i serca odrodnych i obłąkanych synów do matki Oyczyzny r. p.

z Wilna 28. Czerwca.

D. 5. Iunii 1802. Ru z powracaiących wicin z Królewca, osiadła iedna na rapie pod Rumſzyſzkami, którą gdy flisy zciągali, takim impetem targneła, iż wſzyscy poupadali, a ieden tak nieſzczęśliwie uderzył się, że ledwo znaki jeſzcze życia w nim były. W ten moment przeieżdżaiąc IMPERATOR JMC uyrzał tłum ludu stoiącego nad dogorywaiącym swym kolegą, i zapytać roskazał coby to oznaczało; gdy doniesiono o tym nieſzczęśliwym wypadku, wysiadł z karety i wezwał swych Doktorów aby umieraiącego ratowali; sam go trzymał, i naciéraiąc spirytusami orzeźwiał; późniey gdy mu krew puſzczono, dał swą chustkę na bandaż, a w drugiey zawiązawſzy złoto obdarzył biednego, i wydał roskaz Szyprowi wicin, aby nikt go odebraniem tych pieniędzy nie skrzywdził: siedzenie w którym miał bydź chory wiezionym, sam swoią ręką poprawiał, gdy go wsadzono, wziąwſzy za nogi owego Kmiotka dopomógł go umieścić wygodnie.

Teatru Dziecinnego tom pierwſzy iuż wyſzedł z Druku i będzie oddawany Prenumeratorom w Drukarni Akademickiey w Poniedziałek następuiący to jest 23. Tłumaczenie tego dzieła na Oyczysty ięzyk zaczęte było przez JW. Jmć Panią Narbuttowę Chor: Lidz: w Ru 1786. pierwſzy tomik był wydany u XX. Piiarow, w którym zawarła kilka rozmow i iedną Drammę. Dedykowała ta Dama swemu Mężowi, Sędziemu na ów czas Trbłłu Głł: W. X. Litt gdzie wyraża: „ Przekładam na Oyczysty ięzyk pożyteczne kraiowi naſzemu dla Rodziców i Dzieci dzieło JP. Berquina. „ To dzieło pożyteczne w oryginale, nierównie pożyteczniey ſzém staie się w teraznieyſzey edycyi, gdy powiękſzone zostało uwagami tłumacza i cytacyami Oyczystych Pisarzów przyozdobione. Z wydaniem nastąpuiących dwóch tomów musi się tłumacz wstrzymać, dla znacznego koſztu podiętego na Drukarnią i papier, aż nim się zbierze więcey prenumeruiących, albo przynaymniey sprzeda się nieco z pierwſzego tomu. Kupuiący tom będą płacić za całe dzieło, i będą uważani za prenumeruiących; dla tego będą się dawać bilety. Prenumerata przyimowana będzie w Druk: Akadem: i u XX. Piarow, ale tylko na papierze kleiowym po złł: 8. gr: 10. na wodnym po złł: 7. Imiona ich będą umieſzczone przy drugim i trzecim tomie Jeżeliby zgromadzenia Zakonne w prowincyach maiące edukacyą sobie powierzoną, równie iak i Księgarze chcieli wziąść po kilkanascie exemplarzy do sprzedania, miłą przez to uczyniłyby przysługę tłumaczowi, a tém samém przyłożyłyby się do prędſzego wydania następuiących dwóch tomów. Kto chce pocztą dostać wychodzące tomy, niech się udaie prosto do Drukarni Uniwersytetu u S. Jana, lub samego tłumacza, przydaiąc do opłaty za książkę przypadaiącey, złoty ieden na opłatę poczty.

Od Rządu Gubernskiego Wileńskiego ogłasza się, iżby życzący kupić z Publiczney Licytacyi Folwark Pokrayczyn zwany w Powiecie Wileńskim leżący, w którym znayduie się Dóm drewniany zdalszą budowlą, i cztery włoki gruntu bez Chłopow, czyniący roczney intraty złł: Poll: 200. opisany za pretensyą Buchaltera Sobolewskiego, stawili się w rządzie tuteyszym dla konkurencyi i układu, sami przez się lub przez Plenipotentow swoich prawnie umocowanych na termina pierwszy 3go drugi 10go i trzeci 27. Junii bieżącego Ru Datt Maia 14. dnia 1802. Roku.

Przy końcu Msca Czerwca rozpocznie wychodzić z pod praſsy Dzieło pod tytułem: Dziennik Gospodarski Wileński, ułożony przez JX. Jerzego Kniażewicza, rozłożony na 12. części, każda część będzie zawierać 10 arkuſzy na kleiowym papierze. Co Miesiąc będzie wychodzić z druku tomik jeden. — Ktoby chciał prenumerować przeſzle na początku tego Msca 2. złł do Drukarni Dyecezalney przy Kościele S. Jerzego, a odbierze prenumerowany tomik; przy końcu tegoż Miesiąca, i tak daley z góry prenumeruiąc po 2 złł: będzie miał przy końcu każdego Msca tomik jeden.

Obwieszczaią się wszyscy kredytorowie i pretensorowie ſzeszłego w Bogu Michała Paca Star. Kowieńskiego, oraz wszyscy do Dóbr niegdy iego przygraniczaiący, żeJ na mocy Dekretu Sądu Ziem: Trockiego oczewiście i bez appellacyi R. 1801. 9bra 27. zapadłego wyznaczony tym Dekretem Sąd Taxatorski Exdywizorski, oraz Graniczny do dóbr Jezno zwanych w Pcie Kowieńskim położonych na d. 22. Julii R. idącego 1802. niezawodnie dla expedyowania Aktów Taxy exdywizyi i rozgraniczenia, dla uczynienia wszystkim ſprawiedliwym pretensorom ſatysfakcyi ziedzie, ażeby przeto wszyscy interessowani do Sądu tego przybywali, dowody pretensyów okazywali i one probowali, pod utratą przez oczewisty i nieappellowany Ziem: Trocki Dekret zapisaną ninieyszym ogłoszeniem zastrzega się.

W przyſzłym miesiącu Lipcu zaczyna się prenumeratą Gazet zagranicznych i kraiowych na ostatnie dwa Kwartały teraznieyſzego roku; ktoby chciał które z nich utrzymywać, wcześnie udać się raczy do Pocztamtu Litewskiego w Wilnie. Kuryer Litewski wydaie się regularnie we Srzodę i Sobotę po godzinie 3ciey a południa. Abbonować trzeba z pocztą na półrocze; na mieyscu kwartalnie; z pocztą koſztuie na dwa kwartały złłch 80. Zagranicznych Gazet regestr dawniey był ogłoſzony.